C/2026/5419

16.10.2026 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 9 октомври 2026 година

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА, с която се допуска Гърция да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация)

(C/2026/5419)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([1]), и по-специално член 26 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2024/1263, заедно с изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 ([2]), и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета ([3]) са основните елементи на рамката на ЕС за икономическо управление. Рамката цели насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. Тя насърчава националната ангажираност и има средносрочна насоченост, съчетана с ефективно и съгласувано прилагане на правилата.

(2) Максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в препоръка на Съвета в съответствие с член 17, параграф 1, член 19 или член 20 от Регламент (ЕС) 2024/1263, са единственият оперативен референтен показател за годишния фискален надзор на всяка държава членка и са в центъра на рамката за икономическо управление. С максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в посочената препоръка на Съвета, се установява бюджетно ограничение за четири или пет години, което се основава на четиригодишен период на корекция, който може да бъде удължен с допълнителен период до три години.

(3) Рамката осигурява гъвкавост при прилагането на правилата в случай на извънредни обстоятелства извън контрола на държавите членки, които оказват значително въздействие върху публичните финанси, в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) 2024/1263 („национални клаузи за дерогация“). В този случай по искане на държава членка и по препоръка на Комисията, основана на извършен анализ, Съветът може, в четириседмичен срок от препоръката на Комисията, да приеме препоръка, с която да допусне съответната държава членка да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните си разходи, заложени от Съвета, когато i) извънредни обстоятелства извън контрола на държавата членка ii) оказват значително въздействие върху публичните финанси на тази държава членка и iii) при условие че това отклонение не застрашава фискалната устойчивост в средносрочен план. Съветът следва да определи срок за прилагането на това отклонение.

(4) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията прикани държавите членки да поискат задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана ([4]), като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г.

([1]) ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).
([3]) Директива 2011/85/ЕС на Съвета от 8 ноември 2011 г. относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).
([4]) Съобщение на Комисията „Създаване на възможност за увеличаване на разходите за отбрана в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, Брюксел, 19.3.2025 г., C(2025) 2000 final.

(5) По искане на Гърция на 8 юли 2025 г. по препоръка на Комисията Съветът прие препоръка, с която се допуска Гърция да се отклони от препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи за увеличение на разходите за отбрана ([5]). Тази гъвкавост има за цел да улесни прехода към по-високи равнища на разходите за отбрана, при условие че не застрашава фискалната устойчивост в средносрочен план.

(6) В съобщението си от 3 юни 2026 г. Комисията обяви, че обхватът на националната клауза за дерогация може да бъде разширен, за да се включат предприетите от държавите членки мерки след 28 февруари 2026 г. за укрепване на структурната устойчивост на европейската енергийна система и ускоряване на прехода от изкопаеми горива (наричани по-нататък „мерки за енергийна сигурност“) ([6]). На 18 август 2026 г. Комисията публикува известие с допълнителни насоки за държавите членки относно обхвата и структурата на допълнителната гъвкавост по отношение на мерките за енергийна сигурност ([7]). За да се гарантира, че фискалната устойчивост няма да бъде застрашена, и за да се ограничи необходимото увеличение на фискалната корекция през следващите периоди, съществуващият таван от 1,5 % от БВП остава непроменен и се прилага както за гъвкавостта по отношение на отбраната, така и за гъвкавостта по отношение на енергетиката. Освен това гъвкавостта, предоставена за мерките за енергийна сигурност, не следва да надвишава 0,3 % от БВП годишно, докато кумулативната гъвкавост до края на 2028 г. не следва да надвишава 0,6 % от БВП.

(7) На 6 август 2026 г. Гърция подаде искане до Съвета и Комисията да бъде удължен срокът на прилагане на националната клауза за дерогация, за да се включат допълнителни мерки за повишаване на енергийната сигурност. В искането си Гърция изтъква последиците от военните действия в Персийския залив, които застрашават дългосрочната енергийна сигурност на Европа. Тази ситуация е извънредно обстоятелство извън контрола на държавата членка и изисква значително увеличение на държавните разходи, за да се намалят зависимостта и уязвимостите, свързани с вносните изкопаеми горива, и по този начин да се допринесе за енергийната сигурност.

(8) В искането си Гърция представя първоначален списък на планираните финансирани на национално равнище мерки за енергийна сигурност с пряко въздействие върху бюджета, за които е взето решение след 28 февруари 2026 г. и които имат за цел да бъде намалена зависимостта от вносни изкопаеми горива и да бъде укрепена сигурността на Европа. Предвидените мерки подкрепят инвестиции например във фотоволтаични панели, акумулиране на чиста енергия, термопомпи и водоподгреватели, енергийно модернизиране на обществени сгради и инфраструктура, както и подобрения на железопътната система. Въз основа на предварителна оценка тези предвидени мерки биха могли да попаднат в обхвата на гъвкавостта за енергийна сигурност. Тази първоначална оценка не предопределя бъдещите оценки на допустимостта, които ще бъдат извършени от Комисията. Мерките следва да бъдат целенасочени и икономически ефективни и проектирани така, че да се постигне максимално въздействие по отношение на техния принос за декарбонизацията и/или икономиите на енергия. Когато е уместно, ще трябва да се вземат предвид и свързаните с това инфраструктурни нужди, по-специално нов или модернизиран капацитет на електроенергийната мрежа.

(9) Като част от редовния си фискален надзор Комисията ще извърши оценка на допустимостта по отношение на обхвата, допълняемостта и насочеността/разходната ефективност на конкретните мерки, както и на тяхното въздействие върху бюджета, по-специално за да определи гъвкавостта, произтичаща от мерките за енергийна сигурност, която следва да бъде взета предвид при определянето на контролния общ баланс на Гърция и оценката на спазването на препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи.

(10) За тази цел Гърция следва два пъти годишно да докладва на Комисията списъка с конкретни мерки за енергийна сигурност, които счита за допустими за гъвкавост съгласно националната клауза за дерогация, и да предоставя доказателства за тяхната допустимост и въздействие върху бюджета. Това редовно отчитане на мерките в енергийния сектор ще бъде част от процеса на фискален надзор, провеждан два пъти годишно. Пролетното докладване следва да включва мерките и техните бюджетни разходи за предходната година и прогнозата за тях за текущата година, докато есенното докладване следва да включва мерките за текущата година, както и мерките за следващата година, които са приети или надеждно обявени с достатъчно подробности. Това ще даде възможност на Комисията да вземе предвид в своя фискален надзор конкретните мерки за повишаване на енергийната сигурност в рамките на максималните годишни и кумулативни тавани от съответно 0,3 и 0,6 % от БВП.

([5]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г., с която се допуска Гърция да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация), (ОВ C, C/2025/3965, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([6]) Съобщение на Комисията, Европейски семестър за 2026 г. — пролетен пакет, COM(2026) 200 final.

([7]) Известие на Комисията — Насоки за държавите членки относно разширяването на обхвата на националната клауза за дерогация в областта на енергийната сигурност, (ОВ C, C/2026/4514, 18.8.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4514/oj).

(11) Настоящата препоръка заменя Препоръка C/2025/3965 ([8]).

(12) С настоящата препоръка не се изменят определенията за държавен дефицит, дълг и нетни разходи, както и свързаните с тях понятия. Данните, основани на тези понятия, следва да бъдат събрани и докладвани от Гърция в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1263, Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета ([9]) и Регламент (ЕС) № 549/2013 ([10]).

ПРЕПОРЪЧВА:

1. До 2028 г. се допуска Гърция да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в Препоръка C/2025/661 на Съвета ([11]), и да ги надвиши, доколкото нетните разходи над тези максимални темпове на растеж не надхвърлят

   i) сумата от:

      а) увеличението на разходите за отбрана като процент от БВП от 2024 г. (референтната година) насам;

      б) бюджетните разходи за допустимите мерки, които повишават енергийната сигурност през периода 2026—2028 г., ограничени до 0,3 % от БВП годишно и до 0,6 % от БВП кумулативно за същия период;

   ii) при условие че общото отклонение над максималните темпове на растеж на нетните разходи не е повече от 1,5 % от БВП.

2. През годините след 2028 г. Гърция все още може да се отклонява и да надвишава максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени в препоръка на Съвета в съответствие с член 17, член 19 или член 20 от Регламент (ЕС) 2024/1263, доколкото нетните разходи над тези максимални темпове на растеж са свързани с доставки на военно оборудване, договорени преди края на 2028 г., и остават в рамките на горепосочения общ таван.

3. В съответствие с член 22, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2024/1263 отклоненията от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, които се допускат с настоящата препоръка, няма да се вписват като дебити в контролния общ баланс на Гърция.

4. За да се гарантира правилното вписване на допълнителните разходи, Гърция следва да включи действителните и планираните данни за общите разходи за отбрана (раздел 02 на КОФОГ), включително инвестициите в отбраната (раздел 02 P.51 на КОФОГ), и всички разходи, които ще бъдат финансирани със заеми по SAFE, които не са обхванати от раздел 02 на КОФОГ:

   а) за годините от 2021 до края на година T-1 (като годината T е текущата година) – в доклада до Комисията (Евростат) в съответствие с Регламент (ЕС) № 479/2009 на Съвета;

   б) за годините от 2021 до края на година T (текущата година) – в националните средносрочни фискално-структурни планове и в годишните доклади за напредъка в съответствие с член 11, параграф 1, член 15 и член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1263;

   в) за годините T (текущата година) и T+1 – в проектите на бюджетни планове в съответствие с Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([12]).

([8]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г., с която се допуска Гърция да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация), (ОВ C, C/2025/3965, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

([10]) Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз (ОВ L 174, 26.6.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/oj).

([11]) Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Гърция (ОВ C, C/2025/661, 10.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

([12]) Регламент (ЕС) № 473/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за засилване на икономическото и бюджетно наблюдение над държавите членки в еврозоната, изпитващи или застрашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност (ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 1).

5. За да се гарантира правилното записване, Гърция трябва да докладва на Комисията конкретните мерки за повишаване на енергийната сигурност за целите на настоящата препоръка през периода 2026—2028 г. Докладването на тези конкретни мерки пред Комисията следва да се извършва в съответствие с образеца за докладване, предоставен от Комисията, и да включва информация за етапа на изпълнение и доказателства за допустимостта им, а самите мерки трябва да бъдат количествено определени по прозрачен и предпазлив начин. Докладването трябва да се извършва два пъти годишно — през пролетта до 15 април и през есента, в контекста на плановете за проектобюджет, до 15 октомври.

Адресат на настоящата препоръка е Република Гърция.

Съставено в Люксембург на 9 октомври 2026 година.

За Съвета

Председател

S. HARRIS